

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K., negyedévre 3 K. — 2 Vidéken " 9 K. " 4 K. 50f

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Kossuth-utca 3. szám, I-ső emelet (Debreceni Első Takarékpénztár épület.)

Az új váltótörvény.

Most kerül az országgyűlés elé az új váltótörvény javaslat. Tekintve a tisztelt Ház gyors munkáját, valószínű, hogy március hóban már be is lesz cikkelyezve az új törvény. Nem lesz tehát érdektelen, ha a javaslat fontosabb rendelkezéseit ösmertettjük, gyakorlati szempontból.

A javaslat a hágai nemzetközi váltójogi egyezményt illeszti be a régi váltótörvénybe, de egyben a hazai törvényt módosítja is. Ez ad a javaslatnak a nemzetközi jelentőség mellett — 37 állam fogadta el a hágai egyetemes váltójogot — különös fontosságát.

A régi és új törvény közötti eltérések rövidre fogva a következők:

A V. T. (régii váltótörvény) 3. §-a nyolc lényeges kelléket kíván meg a váltón s ha ezek egyike hiányzott, a váltó nem volt érvényes.

Az új törvény nem olyan szigorú. — Például nem feltétlen kellék ezentul a kiállítás helyének külön kitüntetés. Ezt pótolja a kibocsátó neve mellett irt helynév. (A régi törvény 3. §. 7. p. analogiája.) Jelentősége a kellékek enyhítésének, hogy a gyakorlatban kevesebb lesz a formahiba miatt való váltókifogás.

Az új törvény megengedi, hogy a kibocsátó intézvénnyezettenként önmagát kijelölje akkor is, ha a fizetés helye a kibocsátás helyével azonos.

Igen fontos az új törvény azon rendelkezése, hogy ha a váltó elfogadója (intézvénnyezett) esődbe jut, vagy fizetését megszünteti, lejárat előtt it fizetést követelhet tőle a váltóbirtokos. A V. T. 29. §-a ily esetben biztonság hiánya miatt visszakeresetnek adott helyet. Evvel a joggal azonban a 25. §. 2. formalitásai miatt alig éltek. Csőd, fizetesképtelenség, sikertelen végrehajtás esetén a váltóbirtokos tehát a váltókötelezettek ellen visszkeresettel léphet fel lejárat előtt is, ha az intézvénnyezettnél a sikertelen bemutatásról óvást vett fel.

Az óvást az új törvény nem ejti el, ennyire radikális nem mert lenni, bár az óvás felvétel legtöbbszor felesleges. Épp ezért feltétlenül mellőzte a javasolt postai óvást és csak két engedményt tett a forgalom követelményeinek: azokon a helyeken, hol közjegyző nincs, váltójegyzői joggal felruházott ügyvédek is felvehetik az óvást. De felveheti az óvást a közjegyzőjelölt ügyvédhelyettes és a bírósági jegyző is.

Másrészt kimondja a törvény, hogy ha a kibocsátó az óvást elengedte, az óvás költségét a váltóbirtokos viseli. Ha tehát a kibocsátó ráírja a váltóra neve mellé „óvás nélkül”, néhány korona költséget megtakarít.

Tultette magát az új törvény azon a régi szabályon, hogy a váltóösszegezen felül a váltóban járulékokat (kamatot) kikötni nem szabad. Ezentul látra vagy lát után bizonyos időre szóló váltóban a kibocsátó kiköthet kamatot. Ezen újítás még

mindig nem elég liberális, mert a látra szóló váltók nem a belföldi forgalomra vannak szánva. Talán a gyakorlat kiterjesztően fogja értelmezni ezt a rendelkezést, mert az új törvény szerint a lejárat nélküli váltót látra szóló váltónak kell tekinteni.

Uj váltófajt honosít meg a törvény az el nem fogadható váltóban, mely intézvénnyezve van, de elfogadás végett be nem mutatható. Külföldön nyílt — nem fedezett — könyvkövetelések mobilizálására szolgál, nálunk azonban, hol a könyvkövetelések leszámításától maguk a kereskedők fáznak legjobban, aligha lesz gyakorlati jelentősége.

Fontos újítása a javaslatnak, hogy a telepített váltó fogalmában nem a hely, hanem a személyek különbözőségeit tekintti lényegesnek s telepítettnek veszi minden oly váltót, melyet az intézvénnyezettől különböző harmadik személy fizet ki, még akkor is, ha a váltón az intézvénnyezett lakhelyétől különböző fizetési hely nincs is kijelölve, vagyis a telepés a fizetést az intézvénnyezett lakhelyén teljesíti.

Az utólagos telepítés kérdésében az új törvény teljesen a joggyakorlat álláspontjára helyezkedett és a fizetési helynek és a telepés nevének utólagos kitöltése esetén harmadik íghiszemű váltóbirtokos ellen nem engedi meg a kifogást és mások ellen is csak akkor, ha bebizonyítja alperes, hogy az utólagos kitöltés megállapodásellenes volt.

Az irni nem tudók érdekeit védi az új törvény, mikor elrendeli, hogy kézzelgyelt tett váltónyilatkozat csak bírói, vagy közjegyzői hitelesítéssel érvényes.

Az óvást felvevő személynek ezentul részletfizetést is lehet teljesíteni és az kötelez elfogadni, sőt ha az adós a váltótartozást kifizeti és az eljárás költségeit nem — akkor is ki kell adni neki a váltót. Az eljárást ekkor az óvás alapján folytatják.

Az elévülési határidőt meghosszabbította az új törvény. Az elfogadóval szemben megmarad a három év, a váltóbirtokos visszkereseti jogai azonban csak egy év — a jogalók jogai hat hónap alatt évülnek el (a fizetéstől, illetve a kereset kézbesítésétől számítva).

A váltómegsemmisítési eljárást ujonnan szabályozza a törvény az új perrend rendelkezéseivel, a váltó megtartási és zálogjogot pedig a kereskedelmi törvény szabályaival hozza összhangba.

Az új váltótörvény az eddigi 119 §. helyett 117 §-ból fog állani.

Dr. Kuthi Sándor.

Pintér Gusztáv,

ékszer és óra üzlete, Plac-utca 18. Tisza-palota.

Nagy választék finom ékszerekben és órákban. Ékszer és óra javítások jutányos árban készülnek.

A Városi dalegylet jubileuma.

Kacsóh Pongrácz Debrecenben.

Diszközgyűlés a vármegyeházán.

Jubileumot ült vasárnap a Városi dalegylet, amely immár félszázadot töltött a magyar dal kultuszának szolgálatában. E hosszú idő alatt zászlójára sok-sok koszorut fontak nemcsak az országban, hanem messze, idegen államokban is.

A Városi dalegylet értékes kulturumkát végzett, mélyen szántó nyomokat hagyott maga után. Büszkén hivatkozhat legfőképpen arra, hogy a debreceni egyetem sikert ki is küzdő mozgalmához a dal lelkesítő erejével adhatta az első, erőteljes lendületet.

Es Debrecen társadalma megmutatta, hogy meg is tudja becsülni ezt a szép eredményes multat. A vasárnap délelőtti diszközgyűlésén a legmélyebb érzésekkel ünnepelte a Városi dalegyletet. Márk Endre udvari tanácsos, a dalegylet fíradhatatlan elnöke, — a legszívesebben fogadta a különböző testületek impozáns számban mezielénő képviselőit, akik a nagyközönséggel zsufolásig megtöltötték vármegyeházunk tágas és remekbe készült dísztermét. Az Országos Dalosszövetség részéről dr. Kacsóh Pongrácz, az ismert nevű zeneszerző (a János vitéz komponistája) személyesen vett részt az ünnepségen s igen meleg fogadtatásban volt is része.

A megjelentek között voltak: Domahidy Elemér főispán, dr. Baltazár Dezső ref. püspök, Kovács József polgármester, Tomcsányi Árpád őrnagy, Rostás István rendőrfőkapitány, Gáthy Bálint királyi ügyész, dr. Kardos Albert, Mezey Béla szinigazgató és még számosan. A diszközgyűlésen elhangzott beszédekert dr. Vass Károly és Zöld József városi jegyzők stenografálták.

Az elnöki megnyitó.

Délelőtt 11 órakor nyitotta meg a diszközgyűlést Márk Endre, udvari tanácsos elnök, akit lelkesen éljenztek.

A következő beszédet mondotta:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Egy félszázad munkáját megbecsülni jöttünk össze ebbe a terembe. Az Istennek áldó kegyelme és gondviselése megengedte a Debreceni Városi Dalegyletnek azt, hogy ötven év betöltése után beszámoljon azokról, amiket ez idő alatt cselekedett. Hogy mi minden történt az évek hosszú sorozatában, az a titkár ur által előterjesztendő vázlatos történetben található.

Kötelességemnek tartom megemlíteni, hogy Hajdúvármegye intézősége oly kegyes és szíves volt, hogy átengedte nekünk ezt a valóban diszes termet, hogy a Debreceni Városi Dalegylet a maga ünnepélyét itt megtarthassa.

Mélyentisztelt közönség! Nem ünnepeltetni jöttünk — mert erre nincs nekünk semmi jogunk — hanem azért jöttünk, hogy érvendezzünk ennek a mai szép ünnepnapnak! (Eljenzés.)

Hála telten látjuk, hogy a dalt kedvelő és szerető közönség diszes és szép soraival megtisztelt bennünket látogatásával. A munka, a mit megkezdünk ezelőtt félszázaddal, az ember szeretet jegyében indult meg. Minden munka

KÖNYV FESZ :: mindennemű ruhát kifogástalanul. Gallérok és kézeiök **TISZTIT** mosása és vasalása pontosan eszközöltetik. **Telefon 701.**
Fióküzletek: Batthyány-u. 2., Csapó-u. 71. Debrecen, Arany János-u. 10 sz

csak akkor lehet eredményes, ha annak nyomában a közönség szeretete és partolása nyilvánul. Mi örömmel mondhatjuk mélyen tisztelt ünneplő közönség, hogy a pártoló szeretet egy pillanatra sem hiányzott, folytonosan éreztük melegét az odaadó szeretetnek. Ez a szeretet buzdított bennünket, ez a szeretet tette édesse a munkát, ez acélozta meg minden kedvünket!

Hogy milyen emberfeletti munkát végzett a Debreceni Dalegyelet, azt nálam sokkal hivatalosabb szónok fogja most elmondani. Én csak hálaosan köszönöm, hogy ilyen szép számmal méltóztattak a mi háziünnepélyünkön megjelenni. Különösen orvendek annak, hogy — tekintet nélkül a város társadalmi rétegére — a katonaság és a polgárság együtt ünneplhet e mai nagy napnak. (Hosszantartó, lelkes éljenzés és taps.)

Dr. Baltazár Dezső beszéde.

Ezután dr. Baltazár Dezső ref. püspök emelkedett szólásra s az alábbi nagy hatású beszédet tartotta:

Mélyen tisztelt közgyűlés! Nagyszerű közönség! Midőn a megtisztelő felszólításnak engedve, a Dalegyelet emez 50 éves jubileumán az ünnepi beszéd tartására vállalkoztam, tudatában voltam annak, hogy olyat teszek, ami az én állásom természetével teljesen megegyezik. Az Istent szolgálom, az ő törvényét: a szeretetet. A békeségnek, egybekapcsolódásnak, kiegyenlítésnek, összehangnak, segítő áldozatosságának ama törvényét, amely nélkül szétomlik a rend, a társadalmi termékeny kölcsönhatás: viszont általa emelkedik a jólét, tisztább lesz a szív, világosabb a lélek, sokasodik a nemes gyönyörűség. Ezt a missziót a Dalegyelet a dal hatalmával végzi. Tehát más eszközökkel ugyan, de ugyanazon a téren, ugyanannak a célnak a szolgálatában, a szeretet nagy templomának küszöbén találkozunk. A Debreceni Városi Dalegyelet 50 esztendő töltött a szív és lélek nemesítés szolgálatában. Fél század általában véve nem nagy idő. Az örökkévalóságban az enyészetnek egy lélekzetvétele. De viszonyítva elég nagy. Kitesz egy közepes emberéletet. Olyan szakadékok a változások vulkanikus területén a múlt, jövő között, amelybe országok temetkeznek bele s amelyből egész új világok emelkednek elő. Csak magát hazánkat véve is, ez alatt bontakozott ki az új magyar alkotmányos élet abszolútizmus vas bilincseiből. Király és nemzet alkotó egyetértése ez alatt rakta le a modern Magyarország alapjait s ez alatt szilárdult meg a második ezredév diadalára bátran számító nemzeti erő. 1863 az alakulás esztendeje. Súlyos, gyászos esztendő. Az alkotmányos szabadság általános fellélegzés után ismét ránehezedett az önkényuralom. Letorrázott mezők, kiégett barázdák felett sápadtan barangolt az inség. Bilincsebe tördelt kezekre az éhenhalás könyve csordult. Szabadság utáni szomjuság, kenyér utáni éhség gyötrelme dult a lelkekben, a testekben. Ebből a nagy lélek és élettani feszültségből, — mint gyötört kagyló a drága gyöngyöt — termett ki a társadalom lelke a „Debreceni Dalegyelet”. Valóságos törvényszerűsége ez az emberi lélek világának, hogy a nagy eszmék, szép alkotások gyémántja a vívódások kohójában születik. Martyrok ajkán zendül meg az igazság ellenállhatatlan hatalma. Nagy tragédiák katalizma szórja tele az élet fővénnyét a lelki gazdagodás aranyporával. Az a legszínesebb, legillatosabb virág, amit a nap forrósága s a zápor verése szabadon nevel.

A kettős nyomorúság szürke égboltja alatt pacsiirta-ének zendült most 50 esztendeje. A Városi Dalegyelet tavasz hirmőke lett. Debrecen város társadalmát vezette, követte, formálta és emelte a kifejtett nyár mostani koráig, amikor a sok érdem és dicsőség tele csúre előtt a boldog öntudat fenségével emelt magasra lobogóját.

Misszióját a honfi bánat vigasztalásával kezdte. A fásult lelkeket felengesztelte a gyönyörűség hullámaiban és amikor zárva volt a tanácskozó termék ajtaja, amikor az igazságot költőnek, tudósnak a lelke-szíve titkán visszafotva kellett tartani, amikor se sirni, se nevetni, se vigasztalni, se batorítani nem volt fennhangon szabad, akkor a dalegyelet a legbüvösebb isteni adománnyal, az emberi hanggal, ezzel a legtermészetesebb, legősibb beszéddel kezdte és folytatta a magyar nemzeti politikát s egyik termékeny tenezője lett a nemzeti lélek új erejének, melynek fölénye előtt megértő méltánnyal hajolt meg maga a korona is.

Ezután a dalegyelet a könyvek fölésehez fogott. A közjótékonyaság áldott munkájában előjárt az összes társadalmi tényezők között. Dalába felfogta a sok panaszt és sóhajtozást. A művészet magaslatáról belesírta a megértő lelkék mélysegeibe, ahonnan áldozatok kincsét emelte ki s helyezte az emberszeretet szent oltárára. A felsegített nyomorúság áldó keze szórja reá hála szent koszorújának virágait nem csak a városban, a hazában, hanem kint Törökországban s az eltiport lengyelhonban is, ahol Debrecen nemes városának híret, nevét ennek a dalegyeletnek a zászlója büszkén lobogtatta.

A hatalmas kalvinista Róma komolysága, egyszerűsége, tisztasága, világossága, tudománya, gazdagsága és ereje ott járt géniusként a dalossereg előtt s benne művészi formák varázsával parancsolt tiszteletet s szerzett dicsőséget.

S ez ősi város kulturéletében is megtalálta

ez a dalegyelet a maga irányító szerepét. Debrecen a magyar nemzeti nyelv, kultúra s magyar nemzeti állam-eszme tudományos szolgálata által szerzett érdemeivel versenyen kívül áll az összes magyar városok között. Hivatásának és szolgálatainak, érdemeinek és dicsőségének koronáját: az egyetemet most várja méltó önzettel magasra emelt homloka. Az egyetemre rea szolgált százados érdemeivel. A pénzt érte csak felülfizeti. Az egyetem eszméjét a „Debreceni Városi Dalegyelet” vetette fel először nagyobb arányban, mikor a múlt század kilencvenes éveinek derekán két hatalmas egyetemi hangverseny-akkordjaival ebresztette fel s zengte ki a lelkek alvó reménykedését, amely imé a valóra válas közvetlen küszöbőig jutott.

A szerzett érdemek és diadalok méltatásával Debrecen városa s társadalma nem maradt adós. A győzelem troféumaival hazatérő dalegyelet nem egyszer részesítette a triumfátor megkülönböztetett ünnepeiben s maga a város a közel múltban a dalegyelet tervezett otthona számára telket adott. A lelkekben való hódítás tehát az édes onyaföld egy darabjának birtokában is tetet öltött, felmagasztalódott. A felmagasztalódás azonban csak akkor éri el az érdemek valódi fokát, ha allani fog az otthon is. S itt a társadalomra vár önmagát megbecsülő, megtisztelő feladatot.

Tisztelt közönség! Szeretet tenyerén kell hordozni, féltő gond anyai ápolásával körülhúzólegni, paizsra emelni és dicsékedve mutogatni egy olyan társadalmi és kulturális erőt, amely nem a mai kor kárhuzatos divatja szerint osztály és felekezeti különbségek mérgezett intenciójával akarja szétépíteni az egységes magyar társadalmat, hanem amely a nevében is, törekvéseiben is kifejezésre jutó általános szem pontok szerint, szeretet lelkével, művészet ihletével, önzetlenség méltóságával hozza foglyul a lelkeket a megértő egység templomába.

Ez a lélek uralkodjék és diadalmaskodjék a „Debreceni Városi Dalegyelet” mindnyájunk által dicsőségesnek imádkozott jövőjébe!

A dalegyelet jellegje.

Baltazár püspök beszéde után a Városi Dalegyelet pompás harmóniával elénekelté jellegjét, mely így szól:

Éljen az ének, éljen a dal!

Benne öröm van és diadal!

Az ének után zajosan tapsolták a dalegyelet ősz karmesterét: Mácsay Sándort.

Az üdvözlések.

Ezután az üdvözlések következtek. Dr. Kacsóh Pongrácz, az Országos Dalosszövetség és annak elnöke, Bárczy István székesfővárosi polgármester nevében is szívből is szívből köszönti a jubiláló dalegyeletet. Méltatja annak történelmi múltját s végül jókívánásokkal halmozza el a legnagyobb és legmagyarabb dalegyeletet. Dr. Kun Béla akadémiai igazgató az öreg kollégium üdvözlét tolmácsolja, amely különösen hála lehet a Városi Dalegyeletnek azért is, mert az vitte bele a közvéleménybe egyetemen való fejlődésének első gondolatát. Horkay Lajos az Iparos dalegyelet, Burger D. József az Izr. dalegyelet szeretetteljes megemlékezéseit juttatták kifejezésre hatásos felszólalásaikban. Végül Kovács József polgármester néhány szóval Debrecen közönsége nevében gratulált a dalegyeletnek.

Üdvözlő sürgönyöket küldtek: Bárczy István, Budapest főpolgármestere, gróf Dégenfeld József, Bakonyi Samu, továbbá Kolozsvár város tanácsa, a dalegyelet az ország minden részéből, a külföldiek közül pedig első sorban Belgrádból.

A dalegyelet története.

Ezután Nagy József titkár vázlatosan ismertette a dalegyelet félszázados történetét. A kiemelkedőbb mozzanatok méltatásánál Márk Endre elnök, Mácsay Sándor karnagy részeseültek zajos ovációban és a kegyes alapítók közül Horváth Jánosné éltették lelkesen. Nagy József gondos tanulmánya nagy figyelemben és elismerésben részesült.

Majd köszönetet szavaztak a jubileumot rendező bizottságnak, különösen dr. Láng Sándornak, Havas Gábornak és Hammerstedt Jánosnak önfeláldozó buzgalmukért.

Disz-tagok.

A közgyűlés dr. Láng Sándornét, Fráter Erzsit, Berger Mornét, továbbá Domahidy Elemér főispánt, dr. Baltazár Dezső püspököt, dr. Kacsóh Pongráczot és dr. Kenézy Gyula udvari tanácsost a dalegyelet disztagjává választotta meg. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A jubileumi ünnepségnek egy nagyszabású hangverseny volt a fénylő koronája, amely este rendeztek a városi színházban. Debrecen előkelő társadalmá zsufolásig megtöltötte a nézőteret. A közönség maga is a leggyönyörűbb látványosság számba mehetett.

Simonovits Rózsika nyitotta meg az estét Szávay Gyula rendkívül színes, poetikus alkalmi prólogjával. Az ügyes és kedves előadót zajosan tapsolták. Ezután következett a műsor kimogósító száma: Hummel Mara című egy felvonásos operáját mutatták be. A darabot dr. Láng Sándorné fordította s csak a legnagyobb elragadtatás hangján emlekezhetünk meg erről az igazán irodalmi színvonalu munkáról.

A zenekar Debrecen legkiválóbb muzsikusaiból alakult. Hammerstedt W. János, a zenede kitűnő tanára, dirigálta ezt a briliáns orchester, amely ebben a szerencsés összeállításában ritka élvezetet is szerzett. Az opera együttese pedig egyenesen meglepetést keltett a maga erőteljes s a legkomolyabb művészi készségeivel, amelyekkel nehéz feladatát megoldotta.

Havass Gáborné énekelte a címszerepét. Finom és képzett hanganyagával nagyszerűen érvényre is juttatta annak minden árnyalatát. Feszült érdeklődés s frenetikus tettség kísérte alakítását, amely játékban is egészen perfekt volt. Demény Arthur, a partnere, tiszta, nagyterjedelmű, tenor hangjával szintén feltűnést keltett. Interpretációja nem hagyhatott fon semmi kívánni valót, a mit az általános tettség legjobban mutatott. Révffy Károly szólója és a dalárdisták kórusa egyformán a legprecízebb volt.

A szereplőket sokszor a lámpák elé szólították. Havass Gábornét virágokkal is elhalmozták s a fáradhatatlanul ambiciózus Hammerstedtet pedig babérkoszorúval tüntették ki.

Majd a Városi Dalegyelet megjutalmazhatatlanul érdemes s derék karmestere: Mácsay Sándor vezetésével pompás harmóniával énekelte el Zimay: Mi riasztja fel a magyart? című dalát, amellyel 1880-ban a kolozsvári országos versenyen első ízben nyert első díjat. A nagymultu dalegyeletnek ezt a legbecesebb emlékét, amellyel nagy sikereinek hosszú, a messze külföldig érő utját megnyitotta, őszinte meghatottsággal fogadta a hála hallgatóság.

Ezt egy mostre női énekkar követte, amely Wagner Bolygó hollandi című operájának fonódalát adta elő, szépségének minden színét megragyogtatva. Császár Mária és Frischfeld Frigyesné remekeltek a szólókban s ez az egész grádiózus szám elengedhetetlen ismétlést követelő, extázisos hatást váltott ki.

Demény Arthur két műdal előadásával is megcsillogtatta ritkaság tenorhangját. Az ovációig hevülő sikert ért el. Fűredi Samu Popper spanyol táncát játszotta gordonkán mindig méltányolt, kivételes művészi képességével. Szintén a legmelegebb elismerésre talált Fűredi Sándor hegedűjátéka, amelyet Freund Böske finoman simuló zongora-kísérettel figyelmetlenül segített elő.

Végül a debreceni összes dalegyeletek elénekelték együttesen Lavotta—Hoppe a Reményhez című dalát s ez a hatalmas kórus még sokáig a szívünkben zengő akkordjaival zárta be ezt az egyébként is feledhetetlenül élvezetes s diszes, félszázadot jubiláló hangverseny-estét.

Egyház és iskola.

Megfelelőbbézték a papválasztást. Az Árpád-téri ref. lelkészi állásra tudvalóleg Zih Sándor berettyóújfalui lelkészt választották meg, alig pár szótöbbséggel. A kisebbségben maradt Nagy Márton szerepi lelkész pártja nem nyugodott ebbe bele, hanem megtámadták a választás érvényességét. Mint értesülünk, a petíciót szombaton nyújtották be Dávidházy János kabai espereshez, a debreceni egyházmegye elnökéhez.

Ref. tanítóink mozgalma.

Szerdán rendkívüli gyűlést tartanak.

Mint már többször jeleztük, ref. tanítóinkat nagy sérelem érte a múlt évi fizetésrendezés alkalmával. 2—4—6 száz koronával kevesebb fizetésük van, mint a hasonló koru és képzettségű állami tanítóknak. Közel másfél éve felemelték kérő szavukat s most, hogy kitudódott az e tárggyal foglalkozó szűkebb körű bizottság javaslata, ismét kénytelenek ezzel foglalkozni, mert az a javaslat a tanító-ság között nem megnyugvást, hanem elkösedést váltott ki. Tanítóink ugyanis négy pontba foglalták kéréseiket, kérték, hogy: 1. számítsák be az összes szolgálati idő; 2. legyen a lakbér-összeg annyi, mint az államiaknak; 3. az előléptetés szintén az államiak fokozata szerint történjék; 4. adassék meg nekik is a családi pótlék.

És — mint kitudódott — a bizottság a nő tanítókat teljesen ki akarja zárni a rendezésből, nem ajánlja beszámítani az 1893. év előtti szolgálati éveket, nem javasolja megadni a családi pótlékot.

Midőn e szomorú hír elterjedt a tanítók között, nagy nyugtalanságot keltett. A tegnapi délutáni gyűlésükön is szóba hozták ezt s egyhangulag hozott határozattal kimondták, hogy szerdán délelőtt 10 órakor rendkívüli gyűlést tartanak, hogy a tervezett sérelem orvoslására a további lépéseket megtegyék.

A tanító-ság hangulata a legizgatottabb. Ami érthető is. A kérelmük jogos, igazságos. Nem követelöznek, nem nyúgólódnak ők, csak azt kérik, hogy a fentartó testület adja meg nekik mindazt, amit az állam megad a maga tanítóinak. Egy állérral se kérnek többet. De míg ezt meg nem kapják: addig nem száll nyugalom a tanító-szivekbe.

A fentartó testületnek érdeke, kötelessége is, hogy kielégítse a tanítók jogos kérését. Nem teheti azt, hogy munkásait sérelem érje azért, amiért jutalmazni kellene azokat. Csak úgy várhatja meg, hogy azok nyugodt és teljes lélekkel álljanak szolgálatában.

A debreceni fényes egyház mindig megtette s hisszük, most is meg fogja tenni kötelességét.

Vármegye.

Az alispán nyugalomba vonul. Mióta az alispán szabadságra ment, megyszerzte beszélnek arról, hogy hivatalába nem is tér vissza, hanem nyugalomba vonul. Kovács Gyula alispán, megrongált egészségi állapotára tekintettel négy hónapi szabadságot kapott, azonban annak leteltét sem várja be, hanem nyugdíjazását fogja kérni. Hiába akarták marasztalni, hogy legalább az államosításig maradjon meg, az alispán elhatározása megmáshithatatlán. Az alispán nem akarja, hogy a vármegye nyakára mindjárt az államosítás után kinevezett alak jöjjön, éppen ezért, mint az önkormányzati rendszer őszinte híve, módot akar nyújtani a vármegyének, hogy választhasson még egyszer alispánt. Kovács Gyula egyébként újra visszautazott Meránba.

Megsemmisített választások. Az igazoló választmány tudvalevőleg megsemmisítette a Hajduböszörményben megválasztott Marjai Péter ref. lelkész és dr. Loogh Béla hajdudorogi ügyvéd választását, ami ellen az állandó bíráló választmányhoz felebbezték, mely azonban hétfőn délután 4 órakor Domahidy Elemér főispán elnöklété alatt tartott ülésén a felebbezések elutasításával az igazoló választmány határozatát hagyta jóvá, tehát mindkét választást megsemmisítette.

Egy kis gyermek tüzhála. Borzalmas tüzhálállal mult ki Hajduböszörményben Salánki Jánosné két éves János nevű fia. Az anyja a kútra ment s ezalatt a gyermek a konyhában játszadozott. A tüzhelytől valahogy tüzet fogott a kis gyermek ruhája, amely egy pillanat alatt lángba borult. Kis testvérei anyjuk után

futottak, mire azonban az hazaérkezett, a csöppség tetőtől talpig összeégett, úgy, hogy sérüléseibe bele is halt. Az esetről a község előjárósága tegnap tett jelentést a debreceni kir. ügyészségnek.

Előadás a reform-programról. Vasárnap délelőtt a hajduböszörményi függetlenségi körben dr. Juhász Nagy Sándor, a Reform-társaság elnöke előadást tartott a reform-programról nagy közönség feszült érdeklődése mellett. A tartalmas beszédet általános, zajos helyeslés kísérte. A szónokot Marjai Péter ref. lelkész, pártelnök a legmelegebben üdvözölte, végül pedig köszönetüket is nyilvánították dr. Juhász Nagy Sándornak.

Hajdumegye a mult hóban.

Havi jelentések.

Megindult a kivándorlás.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága hétfőn délelőtt 10 órakor tartotta rendes, havi ülését Domahidy Elemér főispán elnöklété alatt. A szakelőadók jelentéseit tárgyalták.

Az alispáni jelentés szerint a közbiztonsági állapotok normálisak voltak, azonban a kivándorlás erősen emelkedett, mert 62 utlevelet kértek Amerikába.

Kivándoroltak Hajduböszörményből: Barna Imre, Kövér András, Zolnai Márton, Bárovny Sándor, Pap Márton, Szabó János, Lovas Mihály, Móricz Mihály, Kathi András, Kopcsa Imre, Móricz Imre, Orosz Mihály, Székely Márton, K. Orosz Péter, Lakatos Miklós, O. Varga Mihály, Károlyi Sándor, özv. Lakatos Józsefné Móricz Mária, Gargya Imre.

Hajdudorogról: Fejérváry Antal, Szabó György, Gyuró Ferenc, Balogh Mihály, Dankó István, Magyar Mihály, Benedek István, Rohodi Péter, Suga János, Kiss Ferenc, Kaskó János, Csarnosa István és Zsák Éva, Márkuly György, Horváth Imre, Borsi János.

Hajduböszörményről: Bata Mihály, V. Balogh Sándor, özv. Bakó Gáborné Pálfi Eszter.

Hajdunádasról: Bleier Lajos.
Hajduszentpéteryéről: Gellért Gyula és Ke-meiszki István.

Vámospercsről: Tömöri István.

Sok a beteg, arat a halál.

Az egészségügyi állapotok kedvezőtlenek voltak. A fertőző betegségek súlyos alakban mutatkoztak. A légzőszervi megbetegedések nagy kiterjedést öltöttek. Az emelkedett légnyomás folytán a hideg hatása alatt a vér-lősege, megbetegülése, vérkeringési zavarok, agyvérzések, ideges kórformák régóta nem tapasztalt nagy számban fordultak elő. A legtöbb halálozást a tüdővészén kívül a tüdő-gyulladás és agyszélelhűdés okozta. A roncsoló toroklob 37 esete közül 8, a vörheny 27 esete közül 5, a kanyaró 100 esete közül 2, a hastifusz 20 esete közül 6 végződött halállal. A szamarhurut 19, a bárányhimlő 23, a fültömi-nyglob 21 esetben okozott megbetegedést. Született 535 gyermek, 27 holtan, elhalt 363, a természetes szaporulat 145.

Az adóprés derekasan működik.

Az adót a nagy nyomoruság mellett szigoruan hajtják. Kell a pénz az örült fegyverkezésre. Így a nyomoruságos gazdasági és pénzügyi viszonyok mellett 150.000 koronával több adó folyt be most, mint a mult év januárjában. Befizettek egyenes adóban 71.433, hadmentességi díjban 1604, bélyegjövedékben 158.417, jogilletékben 51.390, díjjövedékben 369, dohányjövedékben 37.423, határvámjövedékben 28.035, fegyvasztási és italadóban 21 ezer 405 korona. Fizetési halasztást 62, időleges házadómentességet 39 fél kapott, elemi kár címén 2722 esetben történt adótörles.

Az állatbetegségek.

Az állategészségügyi állapotok kedvezőtlenek. A ragadós száj- és körömfájást Szabolcsmegyéből (Tiszapolgár határából) behurcolták és Hajdunánás, Tiszacsége már zár alatt van, de aligha sikerül a betegség továbbterjedését megakadályozni.

Az elmúlt hónapban fellépett a lépene

Hajduszentpéteryéről és Püspökladányban, a vesztesség Balmazújvárosban, a lórühkór Hajdudorogon, a sertésvész Hajduböszörményben és Balmazújvárosban. Ellenben megszűnt a lépene Hajduszentpéteryén, Püspökladányban és Hajduszentpéteryén, a lórühkór Hajduböszörményben, a sertéspestis Nádudvaron, Hajduszentpéteryén és Hajdudorogon.

Az utépitési munkák a fagyos időjárás következtében szüneteltek. Az utkaparó személyzet a kavics gereblyezésével, a fák galyázásával és az uttest melletti gyűlérhajtások irtásával foglalkozott. A debreceni—máramaroszigeti uton épitendő műtárgyak helyszíni bejárását április 27. és 28-ára tűzték ki.

Kiutalta a kultuszminiszter az egyházaknak a tandíjpótló államsegélyeket, három tandíjösszege ez év első felére 100—100 korona nyugdíjpótló államsegélyt, Küzmös Róza hajdudorogi gör. kaht. tanítónő 600 korona személyi pótlékot kapott.

A bécsi londoni és párisi kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel tüntették ki a

Fáy arc-krém
szappant
és poudert

mint legjobb arc-szépítő szer, melynek használatától minden szeplő és májfolt 3 nap alatt eltűnik. Ára 1—1 korona. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferenc
Arany egyszarvu gyógyszerárába
Kossuth-utca 8. szám.
(A színház mellett.) 1783

Városháza.

Kicsi a népkonyha. A nagy nyomor nagyságát mi sem bizonyítja jobban, — mint a népkonyha látogatottsága. Napon-ta 900 adag ebédet adnak ki, kétharmad-részen gyermekeknek. (Az éhes gyermek nem szégyenli magát, mint a felnőt.) Miután a népkonyha mostani helyisége szűk, Rostás István rendőrfőkapitány javaslatot tett a tanácsnak, hogy a gyermekek részére külön népkonyhát állítasson. A tanács elfogadta a főkapitány előterjesztését és elhatározta, hogy a régi gazdasági tanintézetben, a megszűnt közigazgatási tanfolyam helyiségeiben állítják fel a gyermekek népkonyháját.

Jelentés a tanulmányutról. A mult év nyarán a városi tanács tanulmányutra küldte Demecs Elemér főkeresztst, aki terjedelmes jelentésben számolt be németországi tanulmányutjáról. Különösen a müncheni temető dicsérte jelentésében, melyet a tanács tudomásul vett.

Az új mozi engedélye. A városi tanács hétfői ülésén döntött az Egyház-tér 13. sz. a. épült, új mozi engedélyezése ügyében. A tanács a főkapitány végzését, melyben a játszási engedélyt megtagadta, megváltoztatta és a játszási engedélyt megadta. A városi tanács ezzel elkerülte azt a kártérítési pert, melyet a tulajdonos feltétlenül megnyert volna a várossal szemben a kiadott épitkezési engedély alapján.

Szépítési bizottsági ülés. A városi szépítési bizottsága ma, kedden délután 4 órakor ülést tart a városházán.

Másolási hiba volt. A napokban említett tettünk arról a 900 koronás tévedésről, mely az egyik vállalkozó számlájának kiutalásánál történt. Az utalvány leírásánál esett a hiba, amennyiben az épitésvezetőség a mérnöki hivatal által megállapított 4325 korona kereseti összeg 3425 koronára zsgurodott össze a másoló tévedése folytán. Ezenfelé tédsünk beismerése mellett helyreigazításként közöljük a megállapított tényállást. Ez esetben csakugyan a másoló tévedt és pedig a város javára.

A mai Vig-est a színházban. Délután három órakor kezdődik.

Az utolsó előtti Vig-estét ma tartják meg a színházban, a már közölt, rendkívül gazdag, mulattató műsorral. Az előadás **délután három órakor kezdődik.** Természetesen a jegyeket elkapkodták, legfeljebb egy-két ülőhely akad még az állóhelyen és karzaton kívül, amely a színházi pénztárnál délután két órától az előadás kezdetéig — három óráig váltható.

Az utolsó Vig-est holnapután, csütörtökön délután, ugyancsak a színházban lesz s ugyancsak délután három órakor kezdődik. Műsora persze már ennek is készen van, csak holnap teszi közzé a rendezőbizottság. Egyelőre elárulunk belőle annyit, hogy a honvéd zenekar négy tréfás hangversenyszámmal szerepel a műsoron. Márkus Angela Traviata nagy áriáját és Rippből a levéláriát énekl. Oláh Gyula Faust operából énekel.

Székely Mici és Fehér Andris valcervariációt lejtenek. Nagyon mulattató lesz Molnár Ferenc páros jelenete: „A fogorvos előszobájában”, amelyet Károlyi Ibi és Bányai Irén adnak elő. Pájer Margit és Fráter Sándor egy kis vigjátékot adnak elő. Glück Erzsike és Pásztor Imre modern twostep-et lejtenek. Kassai Károlynak lesz egy tréfás magánjelenete.

Ernst Márta phantasie-táncot lejt. Rónai a „Kórista” zenés magánjelenetet adja elő, míg Fehér Gyula és Szalay Gyula „Az örökös alperes” bohózatot játszik el. Nagy sikerre számíthat Sz. Egri Berta a „Debreceni leányvásár” magánjelenettel. Tréfás táncot Zsolnai Mancsi és Szalai lejtenek. Jász jelenetet, egy ének és tánc-duettet Bodnár Emmi és Léderer Ferenc adnak elő. Kacagtatónak ígérkezik: „Hogy lesz a nőből férfi?” kettős jelenet; tetszetősnek a „Diabolo duett” s végül az Angol tangó.

Szóval az utolsó Vig-est, amelyet holnapután tartanak meg a színházban, a leggazdagabb anyagot öleli fel. Erre jegyek mátlól fogva válthatók Antalfi József könyvkereskedésében.

Színház.

Kedd: **Suhanc**, operette 3 felvonásban. (A) bérlet.

Szerda délután: **Dolovai nábob leánya**, színmű 4 felvonásban. (Ifjúsági előadás.)

Szerda este: **Luxemburg grófja**, operette 3 felvonásban. (B) bérlet.

Csütörtök: **Pygmalion**, vigjáték 5 felvonásban. (Bemutató.) (C) bérlet.

Péntek: **Pygmalion**, vigjáték 5 felvonásban. (A) bérlet.

Szombat: **Pygmalion**, vigjáték 5 felvonásban. (B) bérlet.

Vasárnap délután: **Takarodó**, színmű 4 felvonásban.

Vasárnap este: **Kiskirály**, operette 3 felvonásban. (Bemutató.) Kis bérlet.

Dolovai nábob leánya — Ifjúsági előadásban. (A színházi iroda jelentése.) Hogy a színház milyen gondot fordít a délutáni ifjúsági előadásokra, kitűnik abból, hogy eddig a legkiválóbb műveket a leg gondosabb előadásban mutatta be. Csiki, báró Eötvös, Molière, E. Rostand, Jókai stb. irodalmi termékei kerültek eddig előadásra. Szerdán délutánra pedig Herczeg Ferenc legjelesebb színművét, a Dolovai nábob leányát mutatja be az ifjúságnak, még pedig a leg gondosabb betanulásban. A cimszerepet Halassy Mariska, Domaháziné Uti Gizella, Szentirmay kapitányt Fehér, nejét Szentiványi, Tarján főhadnagyot Nagy Sándor, Loránt hadnagyot Vandory, Biliczki kadettet Bérczi Ernő, Merfint Madas, a tiszt szolgát Rónai játszik. Az előadás kezdete 3 órakor. Jegyek a pénztárnál válthatók és pedig a szokott ifjúsági helyárok mellett. Ülőhely bármelyik sorban 70 fill. A pöhlövek elsősorban a leányiskolák számára

lesznek fenntartva (ahány ülés, annyszor 70 fill.). Miért is kéretnek ezeknek kiváltásáról még később gondoskodni, hogy mások igényeinek is eleget tegyen a pénztár.

Suhanc. Konti-reprise. (A színházi iroda jelenti.) Ma este (A) bérletes előadásban kerül színre Konti József bubajos melódiákban gazdag operettje: a Suhanc. A csodaszép keringők, ropogó indulók, a hangulatos serióz számok párosulva a kacagató, helyenkint érzelmes, de sohasem érzelgős szöveggel, a legpompásabb színházi estére nyújtanak kilátást. A darab a következő szereposztásban kerül színre: Meunierné: H. Serfőzi E., Eliz: V. Markus Angela, Bizot, gyámjuk: Madas, Moren tábornok: Kassay, Bäróné: Mucsi, Emil: Sz. Nagy Imre, Durand: Rónai, Rendőrtiszt: Kormos. Rendkívül sikeres énekei vannak a Suhancnak, melyek közt: „Ha majd bajuszom nő s katoná leszek!” egyik legkedvesebb indulója Kontinak. Igen kiváló a serióz duette, melyet Eliz és Emil énekelnek.

Pygmalion. (A színházi iroda jelenti.) Bernard Shaw kétségkívül korunk legegységesebb írója. Eddigi művei mind erre vallanak. Azonban, mint például az Orvosok címu műve mutatta, mindig érdekelt, mert a mit mond, mindig újszerű és rendkívül eredeti. Pygmalion címu darabja vigjáték 5 felvonásra taglalva. Mint az író minden munkája, a modern angol társadalmi életből van merítve. Azon kezdődik, hogy egy Higgins nevű tanár egy este, midőn hiába várakoznak kocsira London egyik utcáskán zuhogó esőben, egy csavargó leányt felszed és nagyúri damát akar belőle faragni. Látnuk, hogy a darab kiinduló pontja már eltér a szokottaktól és a fejlemények a további 4 felvonáson keresztül állandóan ébren tartják érdeklődésünket. A kitűnő mű nehéz főszerepeit Uti, Fehér, Bányai, Rónai, Szentiványi, Bérczi, Kassai és H. Serfőzi Etel játszik. A premiere csütörtökön (C) bérletben lesz.

A Kiskirály. (A színházi iroda jelenti.) Kálmán Imre, a Tatarjárás, Obsitos, Czigányprimás kitűnő szerzőjének legújabb „óriási sikerű műve, a Kiskirály, minden valószínűség szerint vasárnap, folyó hó 15-én este kerül először színre. Kálmán Imrénél talán ez lesz a legszenzációsabb premijere, minden eddigi között. A cimszerep egy nemrég detronizált, tényleges uralkodó személyét viszi színre. Kálmán Imre operettjeinek főerőssége, hogy kitűnő és bájos melódiáit mellett mindig pompás szöveget választ ki magának. E fent leirt uralkodó még röviddel ezelőtt aktív uralkodott és mi sem természetesebb, hogy a történetéről írt darab mindnyájunkat érdekelné fog. A cimszerepet Oláh Gyula játsza. Pompás szerepek jutnak Nagy Arankának és a komikusoknak is. Rónai, Madas, Kassai, Szalai, Kormosnak mind kitűnő szerepekben lesz alkalmuk bemutatni művészi képességüket. Nem szabad azonban megfeledkeznünk Sz. Nagy Imre és Váradiól, kiknek szintén művészi feladatok megoldása jut osztályrészül.

A Sesta és Széchenyi kerti nyaralók rémei.

Elfogott betörők.

Az ujonnan kinevezett detektívek a budapesti tanfolyamról hazaérkeztek és a főkapitány beosztotta őket nyomozó és ellenőrző közegeknek. Így sok új erővel gyarapodott a rendőrség és enek közbiztonsági szempontból máris mutatkozik a haszna. Az új detektívekkel minden gyanusabb helyet ellenőriztet a rendőrfőkapitány, így nagyon sok kétes, rovott multu alak kerül a rendőrség kezére.

Egy detektív-csoport tegnap éjjel, ellenőrző munkáját folytatva, kézrekerített két betörőt: Szimán Andrást és Mikus Józsefet. Igazolásra szolgáltatták őket és miután nem tudták magukat kellőképpen igazolni, bekisérték őket a rendőrségi központra.

Itt megállapították, hogy rovott multuak és együttesen, sőt olykor egy harmadik egyén társaságában a Sesta és a Széchenyi kerti nyaralókba és villákba betöréseket követtek el. Különösen a lakatlan nyaralókban garázdálkodtak. Hónapokon át ugyszólván betörésekből éldegéltek.

Be is ismerték a betöréses lopásokat. Egy csomó bűnjelt meg is találtak náluk. A harmadik betörőnek is már nyomában van a rendőrség.

Egy debreceni fűtő kártérítési pöre a MÁV. ellen.

Szakértői szemle mozdonyral

Vig Ferenc debreceni fűtő kártérítési pört indított az államvasutak ellen abból a súlyos balesetből kifolyólag, mely öt pár hónappal ezelőtt érte.

Vig Ferenc a Debrecen—szerencsi vasutvonalon teljesített szolgálatot. A tokaji állomásról elindult a vonat, melyen Vig mint fűtő volt alkalmazva. Vig kihajolt a mozdony párkányáról, de fejét beleütötte a pályatest mellett levő lámpaoszlopba. Az ütés következtében a fűtő lesodródott a mozdonyról eszméletlenül terült el.

A szerencsétlenül járt fűtőt csak hosszas orvosi gyógykezelés tudta megmenteni az életnek. De így is teljesen munkaképtelenné vált, fél fülére megsiketült és oldalbordatörést szenvedett.

Vig Ferenc főleg azért indított kártérítési pört, mert szerinte a lámpaoszlop szabálytalanul volt elhelyezve és hogy a szabálytalan elhelyezés volt az oka a balesetnek.

A fűtő a sátorlajaujhelyi törvényszéken indította meg a pört. A törvényszék szakértői szemlét rendelt el arra nézve, hogy a sinek között elhelyezett lámpaoszlop szabályos távolságban volt-e elhelyezve. A szemlét egy mozdonyral tartották meg és a szemle eredménye, mint értesülünk, a fűtőre nézve volt kedvező.

Még egy hatósági hentesüzlet nyílt meg.

A rendőrfőkapitány a közönséghez.

Értesitem a város lakosságát, hogy a városi tanács Solymosi András hentesmesternek is engedélyt adott arra, hogy a Bádogos-utca 1. szám alatti hentesüzletében „hatóságilag megállapított árak mellett árusító hentesüzlet” cím alatt árusíthasson és ezen engedély alapján holnap, azaz folyó hó 10-től kezdődőleg a már meglévő Szent Anna-utca 1. szám alatti hentesüzleten kívül a Bádogos-utca 1. szám alatt levő Solymosi András tulajdonát képező hentesüzletben is hatóságilag megállapított árak mellett történik az árusítás. Vagyis mindkét fentebb említett hentesüzletben az alábbi árak mellett történik az árusítás:

Kilogrammonként: fehér szalonna 1 korona 20 fillér, fehér szalonna zsirnak való 1 korona 36 fillér, háj 1 korona 36 fillér, csont nélküli hus 1 korona 60 fillér, oldalas 1 korona 32 fillér, köröm és fej 68 fillér, bütök-hus 88 fillér, bélkővér 1 korona 4 fillér, zsír 1 korona 40 fillér, paprikás szalonna 1 korona 80 fillér, friss kolbász 1 korona 60 fillér, füstölt kolbász 1 korona 80 fillér, disznósajt 1 korona 40 fillér, tepertő 1 korona 52 fillér, virslí páronként 10 fillér, szalvaládé darabonként 8 fillér.

A hatóság a hentesárucikkek árait az élő sertés heti átlagos árához viszonyítva állapítja meg és így, amennyiben az élő sertés ára lejjebb vagy feljebb száll, így ahhoz képest a hentesárucikkek árai is aránylagosan lejjebb vagy feljebb fognak szállíttatni mindkét fentebb említett hentesüzletben egyformán. Az árak lejjebb avagy feljebb szállításáról a város lakosságát minden egyes esetben hírlapok útján értesíteni fogom.

UJDONSÁGOK.

Kultur-est. A Kath. Népszövetség helybeli szervezete ma este fél 9 órakor tartja harmadik kultur-estjét a „Kath. Népszövetségi Otthon” helyiségeiben (Szent Anna-utca 20.). Előadó: Mellau Márton zárda-lelkész, aki „Magyarország viszonya a római szentszékhez” címen fog beszélni. Belépti-díj nincs. Vasárnap délután 5 órakor a kath. főgimnázium tornatermében értekezlet, amelyen az ünnepi beszédet dr. Boros Alan győri bencés tanár mondja.

Vallásos összejvetel a Homokkertben. Vasárnap délután tartatott meg a homokkerti imaházban az első vallásos összejvetel, mely a paróchiális körök megalakításával a belmissziói munka első lépése. K. Tóth Kálmán lelkész nagyszabású beszéd kíséretében nyitotta meg a vallásos összejvetelt, amelyben fejtegette annak célját. Utána Kovács Juliska Szuhai Benedek „Apátlan árva” című költeményét szavalta igen szépen. Polgár Gy. s. lelkész a nemzetiségi kérdéstről tartott felolvasást. A hívek a Szózat éneklése után osztottak szét. A legközelebbi összejvetel idejéről a közönséget értesíteni fogjuk.

A MÁV. üzletvezetés tisztikarának táncestélye. Széleskörű, nagy érdeklődés mutatkozik városzerte a MÁV. üzletvezetés tisztikara által rendezendő táncestély iránt, amely e hó 14-én este lesz megtartva a vasúti pályaudvar I. és II. osztályú váró- és éttermének e célra izléseken átrendezett és feldíszített helyiségeiben. Uhlarik Béla üzletvezető, Mándy Bertalan üzletvezetőhelyettes s Bruckner Ernő dr. MÁV. felügyelő főorvos védnöksége mellett. Az estély, mint közöltük is, előkelő színvonalon álló hangversennyel veszi kezdetét este 8 órakor és a hangverseny után a hangversenyen is játszó dr. Szilágyi Imre hegedűjátékát kísérő Magyar Imre és fia zenekara fogja, az előlekebből ítélve nagyszámúban megjelent, táncolni vágyó ifjúságnak a zenét szolgáltatni. Minden remény megvan arra, hogy egy igazán meleg, közvetlen hangulatú estélyként fog az ideai vasúti tisztii estély, a farsang előkelő táncestélyeinek koszorujába beilleszkedni. A meghívókat már jórészt szétküldte a rendezőség; a szétküldés azonban még mindig folyamatban van és a rendezőség ezután is felkéri azokat az igen tisztelt érdeklődőket, akik tévedésből meghívóhoz nem jutottak volna és arra igényt tartanak, hogy ez iránt szíveskedjenek szóval vagy írásban dr. Müller Ottó MÁV. fogalmazóhoz fordulni, a MÁV. üzletvezetés központjába: Piac-utca 18. szám alá. A rendezőség mindent elkövet, hogy a régi híres vasúti tisztii esték meleg közvetlenségét visszavarázsolja egy napra Debrecenbe.

Panasz az elfogott betörők ellen. A szombaton elfogott Csapó Károly és társai ellen Benedek Lajos mérnök is panaszt tett, hogy Sesta-kerti nyaralójába betörték és onnan több tárgyat elloptak. Különben az egyik tettes, Márkus Ferencre vonatkozólag a budapesti főkapitányság távirati értesítést küldött, hogy halált okozó súlyos testisértésért és rágalmazásért büntetve volt.

A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyulete debreceni 37. fiókja folyó év január 31-én szépen sikerült működtető előadással egybekötött táncmulatságot rendezett, mely mulatságra felülfizettek: Mihalo-vits Jenő 30 K., Gebauer temetkezési intézet özv. Dankó Béláné és Társa, dr. Szabó Mihály, Gröh Ferenc prépost, Grósz Nagy Ferenc 10—10 K., Dadai Lajos, Lókodi Sándor 8—8 K., Vincze István 6 K., Szűcs Mihály 5 K. 50 fl., Grünfeld A. és Társa, Alberti Nándor, Henrich János, Marosán István, Rosenfeld Henrik, N. N. 5—5 K., Horváth Sándor, Havas Samu, Hoffmann Izsó, Svaszta Károly, özvegy Nagy Imréné, özv. Hatvani Istvánné, Puskás Károly 4—4 K., Heynke Oszkár, Jenei Ferenc, Kiss Károly, Kiss Lajos, Nemes Sándor, Mart-

sik József, Halász Nándor 3—3 K., N. N., Ivánka Vince, Benedikt József, Erdősi Ferenc, Csordás Lajos, Szilágyi Sándor, Gyenge Lajos, Furmann Géza, Veszely Antal, Boóthi Kálmán, Mészáros Sándor, Trnka Lajos 2—2 K., Erdősi Béla, Szirmai Albert 1.50—1.50 K., Epstein Jenő, Libermann Gusztáv, Papp József, Major János, Süvöltős Ferenc, Bancsi István, Árvai Gyula, Hajdu Sándor 1—1 K. A tiszta hasznót a helyi vezetőség az özvegyeket és árvaakat gyámolító külön segélyezési alaphoz csatolta. Ez uton mond halás köszönetet a helyi vezetőség a nemes adakozóknak és mindazoknak, akik a mulatság sikerét szíves közreműködésükkel elősegíteni szívesek voltak. Tisztelettel a helyi vezetőség.

Hammerstätt János sikere. A Nyiregyházi Városi Dalegylet február első vasárnapján hangversenyt rendezett, amelyen részt vett Hammerstätt János, a debreceni Zenei Kiváló zongoratanára. Kulak egyik koncert-etüdjét s Liszt h-dur polonaiseit játszotta — mint a nyiregyházi sajtó egyhangulag konstataulta — utóélettelten bravurral és fölényes technikával. A közönség annyira el volt ragadtatva, hogy két ráadást is kellett adnia a nagy ovációban részesült művészenek. E fényes műsor után Hammerstätt János a tavasszal újra szerepelni fog Nyiregyházi s orgonahangversenyt ad az ottani ág. ev. templomban s ezt a ritka zenei eseményt már is nagy érdeklődéssel várják.

A bankófaló paraszt. Egyik bihar megyei falunak: Méhkeréknek nevezetes embere Rade Tódor, aki egyike a leggazdagabb parasztnak azon a vidéken. Rade-nak azonban különös és drága passziója van. Szereti a bort, a vígságot, a jókedvet, a vidám dárídókat. Valamelyik napon berándult Tenkére és letelepedett Deák Károly korcsmájában. Hamarosan került cigány, meg egy pár mulató cimbor, akik tudták, hogy minden a Rade zsebére megyen. Mikor már igen virágos kedve volt, Rade szokása szerint kezdte kettéreszesíteni a bankókat. A bankó egyik felét a cigánynak adta, a másikat pedig lenyelte. A cigányok keservesen nézték a műveletet és rimánkodtak, hogy az egész bankót meekapják. Rade utóljára már annyira ment, hogy egy százkoronást egészben vacsorázott meg. Ezt így folytatta a mulató paraszt több korcsmában, míg csak a lábai bírták. Egy csapszékben elnyomta az álom s mikor felébredt, megdöbbenve látta, hogy csak 10 koronája van. A csendőrhöz ment és feljelentette mulató társait, hogy meglópták, míg aludt. A csendőrök azonban hamarosan rájöttek arra, hogy miképpen áll a dolog, mire Rade is emlékezni kezdett az előző napi mirra és a bankóvesésre. Bánatában azután újra hatalmasan leitta magát, de most, másodszer már csak hitelbe.

Betörte az ablakot. Erdős László 18 éves kovácstanonc tegnap a Balogh téglavetőben betört egy ablakot. A szilánkok véresre sebeztek a kezét, úgy, hogy a mentőket kellett a fiúhoz hívni és a kózkórházba szállítani.

Elszámolás a debreceni izm. nőegyesület által 1914. február 1-én rendezett Tango teadélután és ezt követőleg február 2-án az Arany-Bika-moziban tartott előadás eredményéről. Bevétel: 1. Jegyekért 947 K. 2. Mozi jegyekért 286.50 K. 3. Próbá-előadási jegyekért 54.50 K. 4. Felülfizetések 242 K. Pezsgő-árusításból 259.90 K. 6. Thea és buffetből 282.37 K. 7. Műsorokból 67.90 K. Összesen 2140 K 17 fillér. Kiadás: 1. Teremért 135 K. Mozi helyiségért 100 K. 3. Pezsgő és Gieszhübl vizért 207 K. 4. Zene és tiszteletdíjak 380.40 K. 5. Nyomtatvány és potabélyeg 87.32 K. 6. Színi kellekek, teremrendezés, borralalók 117 K 10 fillér. 7. Rendőri engedélyekért 117 K 10 fillér. Összesen 1067 K 32 fill. Tiszta jövedelem 1072 K 85 fill. azaz egyezerhetvenkét korona 85 fill. Felülfizetések: Rosinger Lajos 40 K, dr. Moskovits Jenő 24 K, Fischbein Hermína, Mihalo-vits Jenő 20—20 K, Molnár Antal 13 K, Füst Ödön 11 K, Fisch Lajos, dr. Popper Alajosné 10—10 K, Barud Jenő Nyiregyháza, Hajnal Samu, Keleti Izsó 8—8 K, Farkas Jenő 7 K, Szőke Béla 6 K, Erber Ernő, Magyar Általános Hitelbank 5—5, dr. Engel Ignác, dr. Hütter Károlyné, Márk Endre, Meisels Samu, Preisz Salamonné 4—4 K, Amerikai cipőgyár, dr. Lóky Béla, Reich Viktor, dr. Spitz Lipót 3—3 K, Epstein Izidor, Berzöffy Vince, K. K., dr. Markovits Elemér, dr. Hegedüs Jenő, Rosinger Józsefné 2—2 K, Kardos Béla, dr. Szelényi Árpád, dr. M. 1—1 K. Elszámolásunk közzététele mellett halás köszönetet mondok az összes szereplő hölgyeknek és uraknak, a fáradhatatlan női és férfi rendező-bizottságnak, továbbá mindazoknak, akik készpénzel vagy a büfféhez való hozzájárulásaikkal mulatságunk anyagi sikerét előmozdították. Az izm. nőegyesület nevében 1914. február hó 9-én dr. Balkányi Miklósné, elnök.

Mindenféle adó és illetékügyben tájékoztat és eljár az „Adó és Illetékügyi Szakiroda” Debrecen, Hunyadi-u. 5.

A zenekonzervatóriumban f. hó 10-ig tartanak a II. félévi beiratkozások a **zongora, hegedű, ének, cimbalom, gordonka, szavalat és fa-fuvótanszakokon.** Felvételnek kezdők és haladók. Tandij havonként 8 korona, haladóknak 10 korona. Bővebb felvilágosításai szolgál P. Nagy Zoltán igazgató a hivatalos órák alatt: d. e. 11—1-ig, d. u. 3—5-ig. (Batt-hyány-utca 18. sz. Telefon 950.)

A megszökött Bogen Berlinben van.

Visza fogják szállítani a fogházba.

Pár évvel ezelőtt jómódu kereskedő hírében állott a városban Bogen Jakab. A gazdasági válság azonban megingatta s többrendbeli hitelezési csalást követett el, amely miatt letartóztatták. Ügyvédi közbenjárására szabadon bocsájtotta a bíróság s Bogen a legközelebbi vonattal Fiuménak vette útját, hogy Amerikába utazzék.

A gyékényesi határrendőrség Bogent letartóztatta s a budapesti törvényszékre kísérte. Itt már megérkezett a debreceni ügyészség megkeresése, hogy a szökevény Bogent Debrecenbe kell szállítani. Amikor azonban két börtönőr a keleti pályaudvarra kísérte, Bogen megszökött és seles futással eltűnt. Azóta nyoma veszett.

Most Berlinből kapott hírt róla a debreceni törvényszék vizsgálóbírája. Bogen ugyanis nagy nyomorban élt a porosz fővárosban, lopásra vetemedett, amely miatt elfogták. Ott Barna Józsefnak mondta magát. Ujjlenyomatot vettek róla s azt beküldték s azt beküldték a budapesti országos bűnügyi nyilvántartó hivatalnak, amely megállapította, hogy Barna József nem más, mint a körözött Bogen Jakab.

A debreceni törvényszék vizsgálóbírája Bogen kiadatása iránt megtette az intézkedést.

Arany-Bika mozgó-színház

Bejárati: József kir. herceg utcán

Kedden, Szerdán, febr. 10., 10.

Elsőrendű elite műsor!

Globetrotter Péter,
a kacagó-világ II-ik képe.

A szerencse kegyence,
amerikai életkép 2 felvonásban.

Vagyonos nagybácsi,
humoros.

Gaumont hirodó,
multheti világesemények.

Rendes helyárak.

Vasar- és ünnepnap kivételével trafik és kedvezményes jegyek érvényesek! Előadások hétkönap este 6 óráig éjjel 12 óráig. Vasárnap délután 3-tól 5-ig leszállított, este 5 órától rendes helyárak.

Folytonos bemenet.
Dohányzó-terem s büffében!

Telefon 7—99

Kereskedő ifjak táncestélye.

Teljes siker jegyében zajlott le szombat este a Royal disztermében a kereskedő ifjak táncestélye, melyet a Kereskedő Ifjak Társulata rendezett. Nagyon sok szép asszony és leány jelent meg a táncestélyen; mulattatásukról gondoskodott a nagyszámban összesereglett fiatalok. A tánc Rácz Károly kitűnő zenekarának muzsikája mellett pompás hangulatban a reggeli órákig tartott.

A megjelent hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Várkonyi Antalné, öz. Erdődy Mihályné, Klein Rezsóné, öz. Kovács Sándorné, Szentpétery Gáborné, Karcza Istvánné, Cziczó Lajosné, Veisz Bertalanné, Tar Józsefné, Skiva Antalné, id. Ecsedi Jánosné, Ifj. Ecsedi Jánosné, Bagi Istvánné, Polgári Mártonné, Szilágyi Bálintné, Lénárt Sándorné, Kovács Sándorné, Burai Istvánné, Gyurcsik Józsefné, Szilágyi Józsefné, Nagy Istvánné, Nagy Sándorné, Kovács Andrásné, Kovács Antalné, Gara Istvánné, Kovács Mártonné, Kerecsi Józsefné, Tóth Ferencné, Kóródy Jánosné, Czene Józsefné, Eckhard Gy. né, Back Imréné, Juhász Trajánna, öz. Gombos Ferencné, Edelman Istvánné, Fridery Gusztávné, Fuhs Jánosné, Rácz Béláné.

Leányok: Várkonyi Gizella, Erdődy Juliska, Feldmann Irénke, Kovács Margitka, Szentpétery Juliska, Karcza Margitka, Cziczó Margitka, Weisz nővérek, Buchler Rózsika, Skiva Mariska, Tar Pirike, Ecsedi Piroška, Váradi Rózsika, Bagi Elza, Polgári Rózsika, Szilágyi nővérek, Kovács Ilonka, Balogh Erzsike, Burai nővérek, Szilágyi Gizzi, Kóródy Emma, Nagy Margit, Nagy Piroška, Kovács nővérek, Kovács Ilonka, Tóth Erzsike, Tóth Juliska, Czene nővérek, Urbán Margitka, Bak Mariska, Eckhardt Adus, Juhász Ilona, Gombos Rózsika, Edelman Manczi, Rácz nővérek, Szűcs Ilonka, Fux Ilonka, Fux Mancika.

Vasutasok mulatsága.

Evek óta tart bált a debreceni altiszti kör. Az idei bálja is, mely szombaton este zajlott le az állomási épület termeiben, minden tekintetben és várakozáson felül jól sikerült. A sok szép asszonyt és szép leányokat a figyelmes rendezőség mintegy bál emlékül igen csinos táncrenddel lepte meg. A vasúti notabilitások közül ott láttuk: Géhl György kereskedelmi és forgalmi osztályfőnököt, Janovich Miklós állomásfőnököt, Taar Sándor szövetségi elnököt stb. stb.

A bálon jelen volt hölgyek névsora a következő:

Urasszonyok: Matócsi Sándorné, Dalmi Istvánné, Pál Jánosné, Matyis Antalné, Kiss Bálintné, Kovács Jánosné, Jeszko Mihályné, Harsányi Imréné, Kovács Gyuláné, Szappanos Alajosné, Varga Ferencné, Szepesy Ferencné, Keresztesi Mihályné, Szutor Károlyné, Kálmán Ferencné, Szelei Gyuláné, Kórosy Lászlóné, Elek Gáborné, öz. Balogh Gáborné, Gombócsi Gyuláné, Magyar Dánielné, Tóth Jánosné, Kiss Imréné, Hadházy Józsefné, Varga Istvánné, Berta Ferencné, Takács Sándorné, öz. Takács Sándorné, Jolsvay Imréné, Pozsor Ferencné, Nagy Lajosné, Petó Lajosné, Tiszai Andrásné, öz. Erdős Lászlóné, Szemán Gáborné, Vizéri Sándorné, Dézsi Lajosné, Katona Lajosné, Vizeli Sándorné, Petó Karolyné, Kiss Afonyi Istvánné, öz. Pénzes Gáborné, Hegedus Károlyné, Kovács Józsefné, Barna Ferencné, Nánassy Lajosné, Tar Andrásné, Zaveczky Andrásné, Kovács Jánosné, Takács Ferencné, Csórsz Gyuláné, Somlay Karolyné, Taar Sándorné.

Urleányok: Matócsi Rózsika, Dalmi Rózsika, Tomóri Margit, Pál Rózsika, Matyus Boske, Kiss Erzsike, Kovács Juliska, Jeszko Etelka, Hadházi Juliska, Kovács Irén, Szappanos Margitka, Keresztes Erzsike, Török Piroška, Szűcs Annuska, Sipos nővérek, Szabó Margitka, Megyeri Emmuska, Veres Emmuska, Tóth Juliska, Kiss Rózsika, Tóth Mariska, Kiss Bozsika, Hatházi Etelka, Papp Margitka, Kiss Erzsike, Berta Jolán, Takács Esz-Nagy Mariska, Nagy Erzsike, Petó Juliska, Tiszay Teréz, Petó Lilike, Erdős Margitka, Szenessy Margitka, Vizeli Ilonka, Erdős Emi, Dézsi Berta, Tar Etuska, Papp Margitka, Hubner Mariska, Pataki nővérek, Diószegi Juliska, Csáky Erzsike, Nagy Erzsike, Bán Eszti, Veres Margitka, Kovács Juliska, Szabó Zsuzsika, Lipták Juliska, Szabó Rózsika, Pénzes Juliska, Hegedus Boske, Kovács Irénke, Barna Mariska, Nánassy Margitka, Tarr Mariska, Baumann Elza, Baumann Hermina, Kovács Ilus, Kovács Duczika, Szabó Jolánka, Kovács Bozsika.

Al-miniszteri megbízott Püspökladányban.

A szomszédos Püspökladányban hetek óta rendkívül kiélesedett az ellentét a község kiscgazdái és az előljáróság között, úgy, hogy a dolgot az ügyészségnek is bejelentették. Az ellenségeskedés oka az, hogy Püspökladány határában terül el a magyar vallás alapítvány tulajdonában levő 20.400 kataszteri holdnyi ingatlan, amelyre a kiscgazdák régóta számot tartanak s a fölbujtogatott birtokosok a községi előljáróságnak tulajdonítják, hogy eddig az ingatlan nem parcellázták részükre. A múlt vasárnap a templomból jött ki néhány száz kiscgazda s a község háza előtt olyan fenyegető magatartást tanúsított, hogy Péterfi János dr., községi főjegyző kénytelen volt a csendőrség beavatkozását kérni.

A csendőrség vizsgálatot indított a forrongás ügyében s arról tegnap jelentést tett Gáthy Bálint kir. ügyésznek. A jelentés szerint a kiscgazdák bujtogatói Egri Lajos és Gyökei Gábor odavaló lakosok voltak, akik állandóan az uri osztály ellen izgatnak. De megállapította a csendőrség az egész parcellázási mozgalom keletkezését is, amely rendkívül érdekes részletekben bővelkedik.

Négy püspökladányi napszamos: Sörös István, Nagy Albert, Vadász Péter és Szabó István a múlt év tavaszán püspökladányban több gyűlést hívott össze, amelyen előterjesztették, hogy a magyar válságalap birtokában lévő 20.400 katasztrális hold ingatlan parcellázni kell. Az eszme nagyon megtetszett a kiscgazdák-nak s rögtönzött gyűlést rendeztek a parcellázás költségeinek a keresztülvételére. A gyűlés csaknem 1500 koronát eredményezett. Ebből az összegből Sörös István, Nagy Albert és Vadász Péter fölutaztak Budapestre, Esztergomba, Össibe, Gesztre és még más helyekre, ahol protekciót kerestek a parcellázás elintézésére. Utazásukról minden héten beszámoltak a kiscgazdáknak. Előadták, hogy Tisza István gróf miniszterelnökkel tárgyalnak, aki rokonérzettel fogadta az eszmét. Majd elmondták, hogy Esztergomban a hercegprimási hivatalban adták meg a hozzájárulást. Ezután szóltak arról is, hogy Geszten voltak ismét Tisza grófnál, aki ugyan csak biztatta őket.

Az érdekelt gazdaközönség egyideig bizott a vezérekben, de mivel hónapok elteltek és semmi eredmény nem mutatkozott, mindjobban kétségessé tette a gazdák előtt a négy agitátor munkájának a tisztaságát. Közben az összeadott pénz is elszűnt s ekkor kezdték terjeszteni a hírt arról, hogy a parcellázás a községi előljáróság makacszkodása miatt akadt meg. A kiscgazdák mintegy két héttel ezelőtt energikus módon léptek fel vezetőik ellen s ekkor ezek kijelentették, hogy még egyszer fölutaznak Budapestre s hazatérükkor már lesz eredmény.

Két nap múlva Sörös István és társai örömhírral jöttek meg. Bejelentették, hogy február 5-én megjelenik Püspökladányban a vallás és közoktatásügyi miniszter kiküldöttje: Jámbery Kálmán. A forrongó lelkek erre lecsillapodtak s minden jót reméltek Jámberytől.

A csendőrség titokban megfigyelte az egész mozgalmat s február 5-én a megtartott gyűlésen is megjelentek. Jámbery Kálmán, kultuszminiszteri számvizsgáló valóban megérkezett Püspökladányba. A csendőrök igazolásra szolgáltatták föl, amire Jámbery előadta, hogy ő a Fehérváry-ut 32. számú házban lakik. A házfelügyelője: Makai Ferenc hozta össze Sörös Józseffel, Vadász Péterrel és Nagy Alberttel, akik arra kérték, hogy vigye keresztül a parcellázást. Ezért hálából a püspökladányi gazdák a legközelebbi képviselőválasztásnál őt fogják a parlamentbe küldeni. Jámbery azt állította, hogy a

kultuszminiszter megbízásából jött. A csendőrség táviratilag intézett kérdést a budapesti rendőrséghez, megkérdezvén, hogy valóban kiküldött-e Jámbery? A válasz megjött. E szerint Jámbery e hónap negyediké óta betegállományban van s a kiküldetésről a miniszteriumban semmit sem tudnak.

Ezeket az adatokat a csendőrök Jámbery elé tárták, mire elismerte, hogy őt félrevezették s a kiscgazdák agitátorainak a kérésére jött le, mint a miniszterium állítólagos megbízottja. A csendőrség elhozta a mozgalom vezetőinek iratait. Érdekes az az irat, amelyet eddig 1500 kiscgazda írt alá. Ez így hangzik:

Alulírottak, mint Püspökladány és annak környékbeli lakosai a püspökladányi határan levő és jelenleg a magyar vallásalap tulajdonát képező huszezer négyszáz katasztrális hold birtoknak általunk örökáron leendő megvételével, illetve az eladásnak kieszközlésével, a parcellázással és az ezzel járó minden egyéb ügynek vitélével Jámbery Kálmán vallás- és közoktatásügyi miniszteri számvizsgálót bizzuk meg és kötelezzük magunkat, hogy ezen vételtől számított két éven belül el nem állunk és a megbízott beleegyezése nélkül ez ügyben semmiféle lépést nem teszünk. Kelt Budapestben, január 20.

E meghatalmazáshoz, illetve opcióhoz rovatolt ívek vannak hozzáfűzve. Az iveren szereplő 1500 gazda tehetsége szerint 5-től 25 hold nagyságu parcellát köt le magának.

Jámberyt kihallgatása után a csendőrség elbocsájtotta s elutazott Budapestre. A csendőrség csalást lát ebben az ügyben s ezért megtette az ügyészségen a feljelentést. A becsapott kiscgazdák most már az utiköltségre adott összegeiket követelik a mozgalom vezetőitől.

A vizsgálatot az ügyészség elrendelte.

Törvénykezés.

§ Sajtópör. Egy sajtópört tárgyalt tegnap délelőtt a debreceni eskudt bíróság dr. Nagy Kálmán elnöke alatt. Oláh Andor, a hajdunásási liticiszvetkezet volt főkönyvelője több hírlapi cikkben azt állította Brassai Károly igazgatóról, hogy alapszabályellenesen járt el. Ezért került Oláh Andor a vádlottak padjára. A bizonyítás lefolytatása után azonban az esküdtek nem látnak nek mondták s így a törvényszék fölmentette Oláh Andort.

Táviratok.

Változások a vezérkarban.

Bécs, február 9. A legutóbbi marsalltanács határozatához képest fontos változások lesznek a vezérkarban. Frigyes főherceg hadseregfelügyelő nyugalomba vonul, József főherceg budapesti hadtestparancsnok lesz. Trstyánszky, a budapesti hadtestparancsnok pedig vezérkari főnöknek van kiszemelve, minthogy Konrád távozni fog. Köves, nagyszebeni hadtestparancsnok nyugalomba fog vonulni, ugyszintén emlegetik Auffenberg hadseregfelügyelő végleges visszavonulását is.

Harc az öngyilkosjelölttel.

Budapest, február 9. Az Akadémia-utca 7. szám alatt lakó dr. Ulmann Pál haiti főkonzul egyik szolgálója: Horvát Juliska, öngyilkosságot akart elkövetni a fürdőszobában. Eppen akkor nyitott be oda Varga Erzsébet, amikor a leány a revolvert homlokához emelte. Ki akarta venni kezéből, amiből dulakodás támadt s e közben a fegyver elsült. A hályvezetőnő véresen terült el a földön, a golyó a koponyacsontját furta át. Kórházba szállították, a leányt pedig a rendőrségre

Az ellenzék és a Ház ülésel.

Budapest, február 9. Az egyesült ellenzék elnöki tanácsa ma délután ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy holnap nem jelennek meg a Házban, ellenben szerdán, a választókerületek beosztásának tárgyalásában részt vesznek. E végből különben holnap este újabb tanácskozást tartanak.

Kingrott a vonatból.

Budapest, február 9. Weiser Henrik kereskedelmi utazó Muraszterdahelyre akart utazni, de az állomást elaludta. A mikor felébredt, látta, hogy már elhagyta a várost s hirtelen elhatározással kingrott a vonatból, úgy, hogy észre sem vették. Csak órák múlva találtak rá az utazóra a pályatest mellett elterülve és ösz-zefagyva.

Sasanow nyilatkozata.

Szentpétervár, február 9. Sasanow, orosz külügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy az összes aegai szigetek Tenedost és a kisázsiai szigeteket kivéve, Törökországot illetik.

Elítélt gyilkosok.

Arad, február 9. Az esküdtbiróság tárgyalta Miron Juon gazdag paraszt meggyilkolásának ügyét. A tettesek közül Puskás Miklóst, aki felbujtó volt, életfogytiglan, Sonka Györgyöt pedig négy évi fegyházra ítélték.

Nyiltér.***Üzletátvétel.**

Van szerencsém a n. é. közönség és a közelebről érdekelték nagybecsű tudomására hozni, hogy Györfy Aladár ur és neje szül. Tóth Iona urnőnek, a „Tóth Gyula” cég alatt Debrecenben folytatott vaskereskedő üzletét az összes üzleti aktív vagyonnal együtt átvettem s az üzletet a régi „Tóth Gyula” cég meghagyása mellett folytatom tovább.

Az üzletátvétel jogelődöm hitelezőinek a cég aktívák értékesítésére választott felszámoló bizottsága közbenjöttével és hozzájárulásával történt akként, hogy az átruházott aktív vagyon minden teherrel mentesen válik tulajdonomná s engem a volt cégtulajdonosok egy hitelezőjével szemben sem terhelhet semmiféle felelősség vagy kötelezettség.

Tisztelettel felkérem tehát mindazokat, kik a felszámoló bizottság ez intézkedése dacára a „Tóth Gyula” céggel szemben bármilyen jogokat fenntartani, vagy érvényesíteni óhajtanak, hogy ebellel szándékokot velem lehetőleg azonnal, de mindenestre folyó évi február hó 12-ig a „Tóth Gyula” céghez intézendő levélben közölni sziveskedjenek, miután ez időn tül felszámolásiakat nem lehet módomban figyelembe venni.

Debrecen, 1914.

Tisztelettel:

Slachta János,

mint a „Tóth Gyula” debreceni cég tulajdonosa

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Tisztelettel értesitem, hogy az 1914. évi január hó elsejével a szabott árat veztettem be, erre az elhatározásra csak az indított, hogy a nagyra becsült férfi és fiu ruhavásárló közönségnek megkönnyítsem és kellemessé tegyem nálam a vásárlást, hogy így ezáltal nincs kitéve annak bárki is, hogy tulkövetelés történjen, mert minden darabon feltűnően a legolcsóbb szabott ár látható.

Tisztelettel:

Gerő Ernő

Debrecen legnagyobb és legolcsóbb férfi és gyermek ruha nagy áruháza. Piac-u. 41. sz.

Báli és estélyi

selyem brockat és czepon ujdonságok

Szörnye pántok,

rüschök, díszek a legnagyobb választékban 55

KONTSEK KORNÉL divatáruházában

869—1913. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbíróságnak 1913. évi Lp. 1156/2 számú végzése következtében Dr. Lichtenstein Adolf ügyvéd által képviselt Grósz testvér k. javára 76 kor. 56 fill. s jár. erejéig 1913. évi május hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 6592 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: csizmák, bőrök és bolti berendezések nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a püspökladányi kir. járásbíróság 1913-ik évi V. 156/2. számú végzése folytán 76 kor. 56 fill. tökéletesítés, ennek 1912 évi január hó 26. napjától járó 5 % kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 51 kor. 78 fillérben bírólágg már megállapított költségek erejéig, P.-ladányon végr. szenvedett üzletében leendő megtartására 1914. évi február hó 13-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kifizetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szoboszló, 1914. évi január hó 29. napján.

Páll Ferenc,

kir. bir. végrehajtó.

120

Mindenféle nyomtatványt olcsón és izlésesen készít a Debreceni Ujság nyomdája.

Athelyezés miatt**5 szobás**

modern földszinti utcai lakás május 1-re kiadó

Póterfia 42. szám.

Bővebbet:

Stegmüller Árpádnál

Simonyi-ut 26—a!

Telefon 255.

Hajdubagos község előljárásgától.

ad. 108—1912. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A Hajdubagos községben építendő közbiztonsági munkálatainak vállalat útján leendő biztosítása céljából versenytárgyalást hirdetünk és annak megtartására f. évi március hó 4-ének d. e. 10 óráját tűzöm ki Hajdubagos község-házánál, a hova az ajánlatok intézendők.

1. Felhivatnak ennél fogva vállalkozók, hogy írásbeli ajánlataikat fenti határidőig ugyanott nyújtsák be, mert késő vagy bármikor táviratilag érkezett és utóajánlatok figyelembe vétetlni nem fognak.

2. Csakis azon ajánlatok fognak tárgyalásra elfogadtni, amelyek a hirdető által készített s ajánlattevők megkeresésére kiadott ajánlati íveken és költségvetéseken nyújtatnak be.

Csak szabályszerűen kiállított és 5 pecsétes levélborítékban közvetlenül vagy posta útján az árlejtés határidejéig benyújtott ajánlatok fognak figyelembe vétetlni, amelyekben a végösszegek betűkkel is ki lesznek írva.

4. Ismeretlen vállalkozók szállítóképességüket az illetékes keresk. és iparkamara bizonyítványával tartoznak igazolni.

5. Az ajánlatokhoz 5 % -nyi bant-pénznek a községi pénztárnál történt letételéről szóló nyugta csatolandó.

6. A munkálatokra vonatkozó művelet alólírott hivatal irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

7. A versenyárgyaláson az ajánlattevők személyesen vagy megbízottjuk útján jelen lehetnek.

8. A munkaadó fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül minden körülményre való tekintet nélkül szabadon választhasson s az elfogadott ajánlat is jogerőre csak akkor emelkedik, ha a 83000—1907. sz. B. m. rendelettel kiadott közszállítási szabályrendelet 11 §-ában előírt felülvizsgálat kedvező eredménnyel járt.

Hajdubagos, 1914. január 31.

Előljárásg.

Tisztelettel adom tudomására igen tisztelt vevőimnek és a nagyközönségnek, hogy 15 év óta fennálló vállalatomat **gyáram, üzletem és központi irodámmal összpontosítva és tetemesen megnagyobbítva saját házámba, Szechenyi-utca 55. szám alá helyeztem át.**

Ahol is nagy raktáromon levő összes villamos cikkeket **25—30%-kal,** saját gyáramban készült csillárokat pedig **35—40%-kal olcsóbban**

juttathatom a nagy közönség rendelkezésére. Világítási, telefon és csengő berendezési, valamint villamos csillárokról külön-külön rajzokat és költségvetéseket, valamint legújabb árjegyzékeket díjmentesen szolgáltatok ki. Pontos, lelkiismeretes és jutányos munkálataimról előre is biztosítom a nagy közönséget és szívesen állok minden irányban nb. rendelkezésére. Tisztelettel:

Telefon **168 FÖLDVÁRI MÓR** Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos műszaki felszerelési vállalata. Debrecen, Szechenyi-utca 55. Telefon **168**

Apró hirdetések egyszeri beiktatása 10 szög 50 fill. másozor továbbiból 5 fill. Vastagabb betűkből 10 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések díja előre fizetendő. Vidékről apró hirdetések díja levéljegyekben is beküldhető.

Levélírás.

Komoly
17 jellegű levél van a kiadóhivatallalban. 1089

Házasság.
Egy önálló családtalan ref. vallású 50 éves asztalos vagyok, 5000 K értékű vagyonom van, házasság céljából keressük egy hozzám illő nőt, kinek 1500 korona hozomány van az irjen Biharom. N. léta N. várada-utca 332. sz. 1075

Simon

gyógykenyér és valódi karlsbadi kétszersült mindennap friss kapható a Deutsch üzletekben. 21

Reform
fűző már az kor. 520 filléres is teljesen modern formát ad. Nagy választék Benyáts E. fotéri üzletében. 231

Kiselejtetett
kezdeti kézimunkák kaphatók Benyáts Emil fotéri üzlet kézimunka osztályában. 232

Villám
1911-1912. évi teljes évfolyama kapható a kiadóhivatallalban.

Tűzifa
legolcsóbban rendelhető „Herkules” tűzifatelepen. Telefon 10-50. 860

1912-ik
évi éremlelőki (Bihardiószegi) borhoktiterenkint is vásárolható, a helybeli kegyes rendiél Varga utca 2 sz.

Diványok
készen Nagy Antal kárpitosnál kapható, garnitúra bevonást, matracok felfrisítését jutányosan vállalja, Arany János-utca 38. 1090

Csinosan
butorozott nagy szoba előszobával azonnal kiadó, Péterfia 76., kereszt-épület. 1080

Kiadó lakás
Szent Anna-utca 30. sz. alatt három szobás lakás előszobával és tartózkodóval május 1-re kiadó. Házgondnok felvilágosítást ad.

Modern
3 szobás utcai lakás azonnal, 1 és 2 szobás lakások májusra kiadók, Veresmarty 24. Ugyanott gazdasági eszközök eladó. 1085

Kiadó
moderna 5 szobás utcai lakás Rákóczi-utca 7. 1078

Domb-u.

16. sz. háznál
4 szobás lakás, fürdőszoba, konyha, sötét és világos pince május 1-re

kiadó

Nagy befásított udvar. Több bérlő az udvarba nincs. 188

Teát,
rumot, teasüteményt „Király” fűszerüzletéből vegyünk! 10 dg. törmelék tea 50 fillér, 19 dg. Oress tea 60 fillér, 10 dg. vegyes édes tea sütemény 24 fillér. Fűszerlet Dégenfeldtér 11. sz. Fióküzlet Csapó-u. 17., a mozi átjárójánál. 2

Karlsbadi
kétszersült Simon kenyér Tesehei vaj és savanyított fehér répa kapható Félégházy Jánosnál. 995

Két
szoba, előszoba, földszintű udvari helyiség, ügyvédirodának másjusra kiadó. Piac-u. 63. 994

Szappanos u.
27-ik számú ház egész udvarral Májusra kiadó. 1041

Korlátlan
italmérés céljára évek óta szolgáló tégas üzlet-helyiség a város forgalmas pontján kiadó. Engedély kiadását bérbeadó magára vállalja. Felvilágosítást nyújt dr. J. Kálmán ügyvéd, Batthyány-u. 17. 1091

Első emeleti
utcai lakás, modern 7 szoba, fürdőszoba stb., továbbá udvari földszinti 4 szobás modern lakás olcsón kiadók, Széchenyi-utca 23. 1092

Női
ruhavarrást igen olcsóért elvállalok, esedg házhoz elmegyek, Arany János-utca 5., 3. ajtó. 1092

Mosást,
vasalást elvállalok, szakácsnőt kisegitek özv. Siffer Györgyné, Honvéd utca 26. 1077

Heti
három német óra havonként négy korona, német vidékről való okl. tanítónőnél, Csokonai-utca 32. 1081

Zongora
órát igen jutányosan ad urinó. Cim a kiadóban. 1079

József kir.
herceg-u. 58. 4 szobás utcai lakás, 2 szobás udvari kiadó. 1073

Értesítom

a tisztelt vásárló közönséget, hogy nálam a ma hahus hátulja 1 kiló 1 K 20 fillér, e je 1 kiló 1 korona.

Rákóczi-utca 8.
a vidéki piacal szemben.

Hevesi János

mészáros.

Kereslet.

Tej
rendes szállításra 20-100 literig megvételik, Czabán, Batthyány 15. 1086

Lovak
egyesbe járók, megvételnek. Czabán, Batthyány 15. 1088

Kocsik
kenyér vagy szédavizes megvételnek. Czabán, Batthyány 15. 1087

Kiadó

egy szoba, konyha, pince, három lóra istálló, zrtkocsi-szín mellé helyiséggel esetleg az egész udvar, 16 b lakással egy bérlőnek is május 1-től kiadó.

Kut-u. 5.
Értekezni lehet a kir. tábla kapusánál. 190

Intelligensebb
családnál keresek egy német ajku hölgy részére teljes ellátást. Cim a kiadóban. 1096

Női
konfekcióhoz szabósegéd-ek felvételnek, Deák Ferenc-utca 13. Biró. 1093

Keresetek
előkelő helyen 2 szobából álló garzon lakás. Ajánlatok 624. telefonhoz kéretnek. 1095

Eladás.

Szentgyörgyallér
arany, aranytollalattal, karperecre vagy nyakláncra alkalmas, 20 koronáért eladó. Cim a kiadóhivatallalban. b14

Szent Anna-
utca legforgalmasabb részén szép nagyterű ház eladó. Cim megtudható a kiadóban. b11

Eladó
festékes bordók Arany János-utca 47.

Eladó lucerna
széna, van Haiduszoboszlón Padrah Sándor királvi közjegyzőnél 150-200 m2 rmázsa. Egészen vagy kisebb részletekben is eladó. 30

Nagyobb
földbirtokhoz és szerződéses fuvarozási vállalat-hoz intelligensebb gazdálkodó embert társul keresek. Cim a kiadóba. 1055

Eladó
a Kondorosi homoktégla-gyárnál diószegi uton 16 vargon salgótarjáni és porosz kőszén. Értekez-hatni a Debreceni Gazdák Bankjánál. 1014

Eladó
Eötvös 58. számú ház. Értekezni ugyanott. 1082

A
tisztviselőt lepen egy te-
lek haláleset miatt min-
den áron eladó, Patay-u.
12. sz. 1094

Eladó
Macson 22 hold föld, Eötvös 51. 183

Eladó
Boeskaiban 1200 négy-
szögöl szőlő 3600 koronáért, Eötvös 58. 1084

Több
ház eladó. Felvilágosítást ad Piac-u. 6. ügyvédi iroda, Telefon 67. 1040

Bottó Kornél-
féle üzleti berendezés és villanyfelszerelés eladó. Arany János-u. 6. ügyvédi iroda. Ügynök: díjazva. 1097

Eladó
46 hold, 24 h föld és 9 hold-
birtok, 4 km. a vá-
roshoz. Cim a kiadóban. 1056

Egy
komplett hátszoba gyer-
mek ágy és ebédlő butor-
eladók. Gróf Dégenfeld-
tér 7. az udvarban. 1077

Bérbeadó ház

Bethlen-utca 10. sz. 7 szobás lakás-sal, minden mellékhelyiséggel, fürdőszobával, óriási udvarral és kerttel május 1-től kezdve. Értekezés

Komlóssy Lajos
fűszerüzletében, Piac-u. 1.
Telefon 213.

Kiadó bolthelyiség
Szent Anna-utca 5.

Külsőleg és belsőleg egyaránt legbiztosabb hatású háziszer a

PALMA

Próbaüveg 40 fillér.
Kapható:
Dr. Szelényi Árpád
gyógyszerésznél
DEBRECEN,
Piac-utca 30. 78

Ingatlan árverés.

Folyó hó 24-én birói árverésre kerül a 4640. 1913. tkvi sz. árverési hirdetmény folytán a fehérgyarmati kir. tkvi hatóságánál Rácz Béla Csakolyi birtoka kerekén 520 katasztrális hold. Árverési feltételek megtudhatók a fehérgyarmati tkvi hatóságánál és a Nagyszebeni Földhitelintézetnél.

Olcsó hus!

Hadd tudja meg az egész Debrecen, hol lehet pénzt megtakarítani, olcsó és jó húst kapni, nem csak állítás, hanem kizárólag elsőrendű marhákból vágott husok jönnek forgalomba, ugyszintén elsőrendű növendék marhahus kizárólag csak a Debreceni huselárusító vállalatnál lehet kapi és pontos kiszolgálást következő üzletekben: Csapó-utca 40. szám, éppen szemben a tűzoltó-laktanyával, piros tábla jelzéssel, felsár, fehérpecsenye, bélszín vastaga, öreg-oldal, vékony-oldal, mindennemű I. rendű hus 1 kg. 1 K 20 fillér, II. rendű hus 1 K. Tejgyenge borjúhus kapható. Könyves kuncsóftot elvállalok. A növendékhus a csarnokban, ahol a libakoppasztók árulnak, egy nagy piros tábla jelzéssel, közvetlen mellette jobbról, amint bejön a csarnokban, tessék felnézni, nem lesütni a fejét, ha jót akar venni és olcsóért. Növendékhus árai: felsár, fehérpecsenye, vesepecsenye 1 kg. 1 K 20 fillér, fartü, hátszín, öreg-oldal 1 kg. 104 fillér, minden másodrendű hus ugyanott 80 és 88 fillér. Tehát még egyszer felhívom a husfogyasztó közönség becses figyelmét, mert még soken vannak, akik ezen üzletet nem ismerik, azért kötelességünknek tartjuk ezen rossz viszonyokban a közönséget figyelmeztetni, hogy hol tudja drága pénzt megtakarítani, ugyszintén minden ember meggyőződhetik arról, hogy Debrecenben, hol kapja a legjobb kóser húst, kizárólag Guttmann és Deszernél, Pásti-utca 1. szám, új emeletes palotában, a legfinomabb növendékhus, ugyszintén marhahúst, a legfinomabb gyenge borjúhúst, aki nem abból az üzletből szerzi be kóserhúst szükségletét, az nem tudja hus és hus között a különbséget, ami különként 136 fillér, borjúhus 160 fillér. Pontos és gyors kiszolgálás, mindezen állításomat igyekszem betartani, kérem tessenek a cégre vigyázni.

Tisztelettel:
GUTTMANN és DESZER, Debreceni hus elárusító vállalat.